

SIVISTYSKESKUS

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Sivistyskeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2018

Keskuksen toiminta perustui taloudelliseen tietoisuuteen, ja sitä hoidettiin suunnitelmallisesti. Ulkopuolista rahoitusta haettiin aktiivisesti. Keskus käytti yhteensä noin 449 000 euroa ulkopuolista rahoitusta erilaisiin kehittämishankkeisiin ja toimintaan.

Keskuksen suurin haaste oli kiinteistöjen sisäilmaongelmat, jotka hankaloittivat toiminnan järjestämistä. Harjunteen koulun ja Loviisan lukion toimintaa oli keväällä jo osittain järjestetty väistötiloissa ja syksystä lähtien molempien koulujen opetus siirrettiin väistötiloihin eri puolille kaupunkia. Enimmillään opetusta järjestettiin 11 eri paikassa. Henkilöstön poissaolot näkyivät lisääntyvinä sijaiskuluina. Väistötilajärjestely kasvatti myös kuljetuskustannuksia.

Harjunteen koulun molemmat liikuntasalit ovat olleet poissa käytöstä. Vanha sali on ollut poissa käytöstä koko syyskauden ja uusi sali loppusyksystä koulun ruokalan sisäkaton romahtamisen takia. Valintatalon vanha liiketila otettiin käyttöön liikuntasalina syksyllä 2018.

Harjunteen koulun sisäilmaongelmat aiheuttivat myös haasteita Valkon kansalaisopiston toiminnalle. Koulussa pidettäväksi suunnitelluille kursseille jouduttiin etsimään korvaavia kurssitiloja ja hallinnolliset tilat siirrettiin Lovisa svenska medborgarinstitutin tiloihin.

Pääkirjasto muutti uusiin tilapäisiin tiloihin kesäkuun alussa. Kirjaston vanhoja kirjoja ei otettu mukaan.

Muita sivistyskeskuksen vastuualueiden toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneita seikkoja ovat muun muassa:

- Varhaiskasvatusselvitystyö valmistui huhtikuussa, ja se käsiteltiin toukokuussa sivistyslautakunnassa ja elokuussa kaupunginhallituksessa.
- Kielikylpyryhmä jäi perustamatta 1.8.2018, koska ryhmään ei hakenut riittävästi lapsia.
- Uusi päivitetty varhaiskasvatustuki astui voimaan 1.9.2018.
- Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön uusi johtamismalli 1.8.2018 alkaen. Päiväkoteja johtaa nyt neljä päiväkodinjohtajaa viiden sijasta, kun yksi päiväkodinjohtajan tehtävä muutettiin varhaiskasvatuksen suunnittelijaksi ja päiväkotien aluejako tehtiin uudestaan.
- Ruotsinkielisen koulukeskushankkeen ja Koskenkylän koulukeskushankkeen raken- tamistyöt on aloitettu.
- Elokuussa käynnistyi opetushallituksen rahoittama ”Sikta mot stjärnorna-Kurkota tähtiin” - hanke. Hanke tukee erityislahjakkaita lapsia ja nuoria.
- Kouluissa panostettiin liikkumiseen Liikkuva koulu -hankkeen kautta.
- Koulukuljetukset kilpailutettiin yhden lukuvuoden sopimuksella, joka sisältää mahdollisuuden jatkaa sopimusta kahdella vuoden mittaisella optiovuodella (1+1). Tähän ratkaisuun päädyttiin, koska Kuntaliitto suositteli lyhyitä sopimuksia uuden 1.7.2018 voimaan tulleen liikennepalvelulain takia.
- Toisen asteen ammatillisen koulutuksen alueellinen muutoshankkeiden valmistelu eteni omistajakuntien yhteisten linjausten mukaisesti.
- Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittama, nuorille suunnattu Ohjaamo-hanke aloitti toimintansa huhtikuussa.
- Sivistyskeskus sai vuoden aikana ulkopuolista rahoitusta myös muun muassa seuraaviin hankkeisiin: etsivään nuorisotyöhön, koulutuksen tasa-arvohankkeeseen, koulujen kerhotoimintaan, tutoropettajatoimintaan, kotouttamisliikuntaan, Loviisan

vierasateljeetoimintaan ja Sibeliuspäivien järjestämiseen. Lisäksi molemmat lukiot ja Lovisanejdens högstadium osallistuivat Erasmus-hankkeisiin.

Riskiarvio

Yhteinen riskiarvio koko keskukselle:

- Toimitilojen kunto ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisy
 - *Kaupunkiin perustettiin vuonna 2018 monialainen koordinoiva sisäilmatyöryhmä: Ryhmä laati sisäilmaongelmiin liittyvän menettelytapaohjeen, jotta tieto sisäilmaongelmista saadaan nopeasti eteenpäin toimenpiteitä varten.*
- Henkilökunnan sairauspoissaolot ja työssä jaksaminen (perustuu keväällä 2017 tehtyyn henkilöstökyselyyn)
 - *Sairauspoissaolot kasvoivat 144 työpäivällä verrattuna vuoteen 2017. Sairauspoissaolot olivat työpäivissä laskettuna 5 850. Suurin lisäys oli Koulutuksen vastuualueella, 561 päivää, joista Harjunteen koulun osuus oli 205 päivää. Toisaalta Varhaiskasvatuksen vastualueen sekä Kirjasto- ja kulttuuritoimen vastualueen poissaolot vähentyivät yhteensä 458 työpäivällä. Työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin on edelleen panostettava. Yksi esimiehen työväline työkyvyn hallintaan ja tukemiseen on lokakuussa käyttöön otettu EsimiesKompassi-ohjelma. Keskuksen esimiehet osallistuivat henkilöstöyksikön järjestämiin työkykyjohtamisen työpajoihin. Lisäksi kaupunki tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa erityisesti pidemmissä sairauspoissaoloissa.*
- Eri ikäryhmien ja sukupuolten välinen tasa-arvo.
 - *Asiaa on käsitelty ja käsitellään edelleen kehityskeskusteluissa ja työpaikkakokouksissa.*

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2018

Sivistyskeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate

2114 Sivistyskeskus

	TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA
Myyntituotot	1 218 449		1 218 449	1 268 972	-50 523
Maksutuotot	957 200		957 200	1 021 840	-64 640
Tuet ja avustukset	261 830	65 780	327 610	496 521	-168 911
Vuokratuotot	50 600		50 600	169 256	-118 656
Muut toimintatuotot	24 425		24 425	78 547	-54 122
Toimintatuotot yhteensä	2 512 504	65 780	2 578 284	3 035 136	-456 852
<i>joista sisäiset</i>	3 500		3 500	157 327	-153 827
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-18 333 148	-382 111	-18 715 258	-18 757 818	42 559
Palveluiden ostot	-5 763 862	-90 999	-5 854 861	-5 630 964	-223 898
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-831 865	-44 450	-876 315	-831 924	-44 391
Avustukset	-1 388 000		-1 388 000	-1 170 101	-217 899
Muut toimintakulut	-4 155 393	-4 488 241	-8 643 634	-8 166 334	-477 301
Toimintakulut yhteensä	-30 472 268	-5 005 800	-35 478 069	-34 557 139	-920 929
<i>joista sisäiset</i>	-6 332 881	-4 435 913	-10 768 794	-10 377 525	-391 270
Toimintakate	-27 959 764	-4 940 020	-32 899 785	-31 522 003	-1 377 781
<i>joista sisäinen</i>	-6 329 381	-4 435 913	-10 765 294	-10 220 198	-545 097
Toimintakate ulkoinen	-21 630 383	-504 107	-22 134 490	-21 301 806	-832 685
Poistot ja arvonalentumiset	-53 700		-53 700	-40 855	-12 845
Kustannuslaskennalliset erät					

Toimintatuottojen toteutuminen

Keskuksen toteutuneet ulkoiset toimintatuotot ylittivät budjetoidun noin 277 000 eurolla. Vuoden 2018 aikana sivistyskeskus haki ja sai noin 350 000 euroa ulkopuolista rahoitusta erilaisiin hankkeisiin ja kehittämistoimintaan. Summa ylitti budjetoidun noin 169 000 eurolla. Suurimmat summat myönnettiin seuraaville hankkeille: koulutuksen tasa-arvohankkeet, ”Sikta mot stjärnorna–Kurkota tähtiin” -hanke, etsivä nuorisotyö, koulujen kerhotoiminta, tutoropettajatoiminta, Loviisan vierasateljeetoiminta ja Sibeliuspäivien järjestäminen sekä Erasmus-hankkeet.

Ulkoiset myyntituotot ylittivät noin 28 000 eurolla. Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kotikuntakorvaukset olivat budjetoitua suuremmat.

Maksutuottoja kertyi arvioitua enemmän. Varhaiskasvatusmaksutuotot ylittivät budjetoidun noin 35 000 eurolla ja vapaa-aikatoimen maksutuotot noin 23 000 eurolla.

Toimintakulujen toteutuminen

Sivistyskeskus pysyi kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa. Keskuksen toteutunut ulkoinen toimintakate alitti budjetoidun noin 0,8 miljoonalla eurolla. Toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän, ja toimintakulut alittivat budjetoidun noin 529 000 eurolla.

Suurimmat määrärahasäästöt kohdistuivat palveluiden ostoihin (noin 276 000 euroa) ja avustuksiin (noin 218 000 euroa). Yksittäisistä menoeristä suurimmat euromääräiset säästöt olivat lasten kotihoidon tuissa ja kuntalisissä, matkustus- ja kuljetuskustannuksissa sekä painatus- ja ilmoituskuluissa.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun noin 43 000 eurolla. Palkkakustannukset ylittivät budjetin noin 159 000 eurolla, mutta henkilösivukuluissa syntyi säästöä noin 116 000 euroa.

Palkkakustannusten kasvu johtui muun muassa sairauspoissaolojen kasvusta, kevään palkankorotuksista, tuntiresurssin lisäämisestä, koulunkäynninohjaajien lisääntyneestä tarpeesta ja hankkeista. Sairauspoissaolot kasvoivat 144 työpäivällä verrattuna vuoteen 2017. Sairauspoissaolot olivat työpäivissä laskettuna 5 850. Suurin lisäys oli Koulutuksen vastuualueella, 561 päivää, joista Harjurinteen koulun osuus oli 205 päivää. Kaupunginvaltuusto myönsi lisämäärärahan Harjurinteen koulun sisäilmaongelmien johdosta syntyneisiin henkilöstökustannuksiin.

Talousarvio oli laadittu ilman palkankorotusvarausta ja palkkoja korotettiin toukokuussa 2018. Lukuvuoden 2018–2019 tuntiresurssin suunnittelussa tuli esille suuri pienryhmäopetuksen tarve erityisesti Lovisanejdens högstadiumissa. Tarpeen tyydyttämiseksi sivistyslautakunta päätti nostaa tuntiresurssia 26 vuosiviikkotunnilla. Myös koulunkäynninohjaajaresurssi kasvoi verrattuna lukuvuoteen 2017–2018. Lisäys kohdistui erityisopetukseen, esikouluun sekä esikoulun ja koulun aamu- ja iltapäivähoitoon.

Vuoden aikana käynnistettyihin hankkeisiin ei yleensä varattu erillistä määrärahaa, koska talousarvion tekovaiheessa avustuksen saaminen ei ollut tiedossa. Hankkeiden nettomenot pystyttiin rahoittamaan, mutta hankkeisiin myönnettyt avustukset kasvattivat tuloja ja hankekulut korottivat lähinnä henkilöstökuluja.

Säästöt henkilöstösivukuluissa johtuivat siitä, että toteutuneet kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksu-, työttömyysvakuutusmaksu- ja tapaturmavakuutusmaksuprosentit olivat pienemmät kuin mitä talousarvion laskentapohjissa oli käytetty.

Keskus arvioi vuoden aikana kriittisesti rekryointitarpeitaan. Pääsääntöisesti sijaisia ei palkattu ei-lakisääteisiin palveluihin kuten hallintoon, vapaa-aikatoimeen ja kulttuuritoimeen.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Sivistyskeskuksen toiminnan painopisteet:

1. Monipuolistamme elinkeinopohjaa ja edistämme yrittäjyyttä.

AVAINTAVOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteutuma
Yritystävällisen imagon luominen.	Kehitämme vuoropuhelua keskuksen eri vastuualueiden ja yrittäjien välillä.	Keskuksen vastuualueet luovat edellytyksiä ja tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	Yhteistyötä yrittäjien kanssa jatkettiin perusopetuksessa ja laajennettiin varhaiskasvatuksessa ja kulttuuritoimessa paikallisten kulttuuritoimijoiden ja -yrittäjien kanssa. Yrittäjäyhdistys osallistui myös Loviisan Ohjaamon avaamiseen.

2. Tarjoamme korkeatasoista varhaiskasvatusta ja koulutusta kahdella kielellä niin keskustassa kuin kyläkeskuksissa.

AVAINTAVOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteutuma
Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.	Järjestämme ja kehitämme varhaiskasvatusta ja koulutusta vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa.	Keskuksen vastuualueet luovat toimintatapoja ja tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	Teimme erinäisiä toimenpiteitä houkuttelevuuden ja markkinoinnin lisäämiseksi. Esimerkiksi koulutus ja varhaiskasvatus osallistui muun muassa Loviisan Wanhat Talot –päiville. Hankittiin markkinointimateriaalia. Lasten ja oppilaiden määrä laski verrattuna vuoteen 2017. Lukiolaisten määrä pysyi lähes samana.

3. Päätöksenteko on ihmisläheistä, yritystävällistä, osallistavaa, joustavaa ja nopeaa.

AVAINTAVOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteutuma
Vuorovaikutuksen lisääminen asukkaiden kanssa.	Suunnitellamme, toteutamme ja kehitämme toimintaamme yhdessä asukkaiden kanssa.	Keskuksen vastuualueet luovat toimintatapoja ja tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	Tiedotimme aktiivisesti ja lisäsimme vuorovaikutusta ajankohtaisissa asioissa kuten varhaiskasvatusselvityksessä, kouluhankkeissa, lasten ja oppilaiden ruokailussa, sisäilmaongelmissa sekä joidenkin kulttuurihankkeiden osalta.

4. Edistämme hyvinvointia ja viihtyvyyttä sekä monipuolista kulttuuri- ja vapaa-aikatarjontaa yhteisöllisyyttä painottaen.

AVAINTAVOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteutuma
Kolmannen sektorin ja asukkaiden aktivoiminen.	Kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminta, jonka pääpaino	Keskuksen vastuualueet luovat toimintatapoja ja	Teimme aktiivista yhteistyötä sekä kulttuuriyhdistysten että

	on ennaltaehkäisevässä työssä ja hyvinvoinnissa, järjestetään vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.	tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	liikunta- ja nuorisoseurojen kanssa. Olimme mukana kehittämässä valtakunnallisia lasten, nuorten ja perheiden palveluita (LAPE). Järjestimme ja tarjosimme toimintaa, jonka avulla edistimme asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia kaikissa eri ikäryhmissä.
--	---	---	---

5. Pidämme taloutemme tasapainossa ja väestökehityksen positiivisena.

AVAINVAOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteutuma
Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.	Hyvät ja helposti saatavilla olevat peruspalvelumme saavat näkyvyyttä.	Teemme yhteistyötä kaupungin viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa saadaksemme lisää näkyvyyttä.	Toimintamme näkyvyys lisääntyi katukuvassa, medioissa ja eri tapahtumissa

SIVISTYSKESKUS VASTUUALUEITTAIN

Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja, taloussuunnittelija ja suunnittelija

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2018

Vuoden pääasiallinen huoli ja työllistävin asia oli keskuksen kiinteistöjen sisäilmaongelmat. Harjunteen koulun, Loviisan lukion, Valkon kansalaisopiston ja vapaa-aikatoimen toiminnalle jouduttiin löytämään korvaavia tiloja ja tilapäisratkaisuja. Pääkirjasto muutti tilapäisiin tiloihin ja liikuntahalli ei ollut täydessä käytössä.

Haasteita esiintyi myös palvelutarjonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa koska esimerkiksi lapsi- ja oppilasmäärät vaihtelevat vuosittain ja alueittain.

Vuoden 2018 aikana kaupunginvaltuusto päätti kaupungin uudesta organisaatiosta. Keskuksen hallinnolle tämä merkitsi valmistautumista organisaatiomuutokseen.

Riskiarvio

- Toimitilojen kunto ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisy
 - *Kaupunkiin perustettiin vuonna 2018 monialainen koordinoiva sisäilmatyöryhmä: Ryhmä laati sisäilmaongelmiin liittyvän menettelytapaohjeen, jotta tieto sisäilmaongelmista saadaan nopeasti eteenpäin toimenpiteitä varten.*
- Henkilökunnan sairauspoissaolot ja työssä jaksaminen (perustuu keväällä 2017 tehtyyn henkilöstökyselyyn)
 - *Sairauspoissaolot kasvoivat 144 työpäivällä verrattuna vuoteen 2017. Sairauspoissaolot olivat työpäivissä laskettuna 5 850. Suurin lisäys oli Koulutuksen vastuualueella, 561 päivää, joista Harjunteen koulun osuus oli 205 päivää. Toisaalta Varhaiskasvatuksen vastuualueen sekä Kirjasto- ja kulttuuritoimen vastuualueen poissaolot vähentyivät yhteensä 458 työpäivällä. Työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin on edelleen panostettava. Yksi esimiehen työväline työkyvyn hallintaan ja tukemiseen on lokakuussa käyttöön otettu EsimiesKompassi-ohjelma. Keskuksen esimiehet osallistuivat henkilöstöyksikön järjestämiin työkykyjohtamisen työpajoihin. Lisäksi kaupunki tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa erityisesti pidemmissä sairauspoissaoloissa.*
- Eri ikäryhmien ja sukupuolten välinen tasa-arvo (perustuu keväällä 2017 tehtyyn henkilöstökyselyyn)
 - *Asiaa on käsitelty ja käsitellään edelleen kehityskeskusteluissa ja työpaikkakokouksissa.*

Operatiivisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

1. Luomme yritystävällisen imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Keskuksen vastuualueiden ja yrittäjien välisen vuoropuhelun kehittäminen.	Kehitämme työtapoja ja menetelmiä, jotka mahdollistavat yrittäjien osallistumisen toimintaamme.	Mahdollistamme yrittäjien kanssa laajennetun yhteistyön eri muodoissa.	Hallinto ei ollut omalla toiminnallaan mukana vuoropuhelun kehittämisessä. Muut vastuualueet sen sijaan kehittivät vuoropuhelun hallinnon tukemana.

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Pyrkimys lisätä lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrää toiminnassamme.	Pyrimme erilaisten toimenpiteiden avulla houkuttelemaan yhä useampia uusia asukkaita.	Seuraamme lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrän kehitystä toiminnassamme.	Lasten ja oppilaiden määrä on laski verrattuna vuoteen 2017. Lukiolaisten määrä pysyi lähes samana.

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Sivistyskeskuksen palvelujen kehittäminen vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.	Pyydämme asukkaiden näkemyksiä ja palautetta toiminnastamme keskuksen arviointisuunnitelman pohjalta.	Arvioimme toiminnan niitä osia, jotka mainitaan arviointisuunnitelmassa.	Sivistyksen arviointisuunnitelma ei valmistunut suunnitellusti vuonna 2017, mutta osa toiminnasta arvioitiin, muun muassa kyselyjen ja Morjens-sovelluksen avulla.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Toimintamme järjestäminen niiltä osin kuin mahdollista yhteistyössä yhdistysten ja asukkaiden kanssa.	Suunnittelemme ja toteutamme toimintaa monialaisesti eri verkostoissa siten, että se tukee asukkaiden hyvinvointia.	Mahdollistamme kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa laajennetun yhteistyön eri muodoissa.	Haimme ja saimme hankerahoitusta perusopetukseen. Ohjaamo sai Euroopan sosiaalirahastolta rahoitusta vuoden 2020 loppuun.

5. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Vastuualueiden näkyvyyden ja houkuttelevuuden lisääminen.	Lisäämme näkyvyyttä ja houkuttelevuutta erilaisten toimenpiteiden avulla.	Olemme aktiivinen toimija, jolla on positiivista näkyvyyttä mediassa ja sosiaalisessa mediassa.	Toimintamme näkyvyys lisääntyi katukuvassa, medioissa ja eri tapahtumissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

21140 Hallinto ja kehittäminen

	TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2018	MUUTOS
Toimintatuotot	15 000		15 000	17 516	-2 516
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus oman käyttöön					
Toimintakulut	-417 857	-1 376	-419 233	-306 473	-112 760
<i>joista sisäiset</i>	-7 179		-7 179	-7 524	345
Toimintakate	-402 857	-1 376	-404 233	-288 957	-115 275
<i>joista sisäinen</i>	-7 179		-7 179	-7 524	345
Toimintakate ulkoinen	-395 678	-1 376	-397 054	-281 433	-115 621

Poistot ja arvonalentumiset

Säästöt kohdistuivat henkilöstökuluihin. Vastuualueen määrärahoihin sisältyivät määrärahat koordinaattorin palkkaamista varten. Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt tehtävää henkilöstösuunnitelmaan, joten määräraha jäi käyttämättä. Vastuualueelle oli myös budjetoitu koko keskusta käsittävät määrärahat työnohjaukseen ja tyky-toimintaan. Käyttö kirjattiin palvelua käyttäneille yksiköille.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Toteutuma 2018
Nettomenot, euroa /asukas	19,8 ulk.	25,9 ulk.	18,9 ulk.

Sivistyslautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä / kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Hinttaniemi Jonna, puheenjohtaja	11/11	Forsblom-Helander Benita	
Nevalainen Sofia, varapuheenjohtaja	10/11	Lind Tuija	
Bäcklund Marina	10/11	Hovi Karolina	
Willner Kristian	10/11	Staffans Sten	
Rosenberg Thomas	10/11	Lindfors Bo	
Hannus Daniel	6/11	Hurmerinta Anders	4
Sokka-Tuomala Anne	10/11	Malmivaara Marjatta	
Hovi Antti	4/11	Rehnberg Mika	
Kiviranta Jonna, 12.6.2018 saakka	2/5	af Hällström Suvi	
Rossi Reeta, 13.6.2018 alkaen	5/6	af Hällström Suvi	

Sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä / kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Laiho Pasi, puheenjohtaja	1/5	Valkokivi Kaj	2
Hovi Antti, varapuheenjohtaja	4/5	Rehnberg Mika	
Paakkari Toni	5/5	Tähtinen Keijo	
Nevalainen Sofia	2/5	Turpeinen Henna-Kaisa	2
Willner Kristian	4/5	Staffans Sten	1
Sokka-Tuomala Anne	4/5	Malmivaara Marjatta	
Kiviranta Jonna, 12.6.2018 saakka	1/5	af Hällström Suvi	
Rossi Reeta, 13.6.2018 alkaen	0/0	af Hällström Suvi	
Länsipuro Janne	2/5	Vuokko Marjo	1
Marjakangas Miia	5/5	Saari Veikko	
Lempiö Päivi, Lapinjärvi	0/5	Sibelius Katri	1

Sivistyslautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä / kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Bäcklund Marina, puheenjohtaja	5/5	Sjödahl Ralf	
Hannus Daniel, varapuheenjohtaja	3/5	Lindroos Johannes	1
Hinttaniemi Jonna	5/5	Karlsson Monica	
Forsblom-Helander Benita	1/5	Malms Kim	
Hovi Karolina	4/5	Lönnfors Johanna	1
Hurmerinta Anders	3/5	Kähärä Erika	1
Rosenberg Thomas	3/5	Jungner Hans	1
Lindfors Bo	2/5	Grundström Ben	
Konttinen Lisbeth	3/5	Törnroos Ingrid	
Fabritius Mikaela, Myrskylä	4/5	Stenfors Susanne	
Lindfors Annika, Lapinjärvi	3/5	Andersson Pricella	

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö ja päiväkodinjohtajat

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2018

Varhaiskasvatuksen sisällöllinen laatu

1.8.2018 siirryttiin käyttämään kolmiportaista tuen mallia lapsen kasvun ja oppimisen tuen järjestämisessä. Olennaiset erot tuen portaita liittyivät yksilöllisyyden, erityispedagogisen osaamisen roolin, tuen voimakkuuden ja monialaisen yhteistyön korostumiseen.

Uusi päivitetty varhaiskasvatuslaki astui voimaan 1.9.2018. Merkittävimmät uudistukset liittyvät varhaiskasvatuksen henkilöstöön ja varhaiskasvatuksen tietovarantoon.

Vuorohoito laajennettiin 1.9.2018 alkaen siten, että se sisältää myös yöhoidon sekä hoidon juhlapyhinä.

Uusi johtamismalli otettiin käyttöön 1.8.2018 alkaen jolloin yksi päiväkodinjohtajan tehtävä muutettiin varhaiskasvatuksen suunnittelijaksi ja päiväkotien aluejako tehtiin uudestaan.

Riskiarvio

- Joillakin alueilla ei pystytä tarjoamaan kaikille lapsille varhaiskasvatusta lähiyksikössä
 - *Hembackan päiväkodin lisäpaikat sekä Tesjoen esikoululaisten hoidon siirtäminen kouluun edesauttoi tilannetta. Vuonna 2018 suurin osa lapsista osallistui varhaiskasvatukseen huoltajien toivomassa yksikössä.*
- Päiväkodeissa, joissa on yksi lapsiryhmä, lastentarhanopettajalla ei ole kollegiaalista tukea pedagogisissa asioissa.
 - *Kehitimme vaihtoehtoisia tapoja kollegiaalisen tuen saamiseksi. Esimerkkinä näistä ovat varhaiskasvatuksen opettajien yhteiset pedagogiset kahvilat sekä opettajien yhteinen Teams-työkalu joka on työkalu yhteistyölle sekä ryhmäkeskustelulle.*
- Kielikylvyn aloittamista 1.8.2018 ei voida taata kaupungin vähentyneen lapsiluvun vuoksi.
 - *Kielikylpy ei toteutunut johtuen liian pienen kiinnostuksen vuoksi.*

Operatiivisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

1. Luomme yritysyhteistyön imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Varhaiskasvatuksen ja yritysten välisen vuoropuhelun kehittäminen.	Tapaamme yrittäjiä keskustellaksemme varhaiskasvatustyöyksiköiden aukioloaikatarpeista ajatellen yrityksissä työskenteleviä vanhempia.	Osavuosisikatsaukset.	Joustimme tarvittaessa aukioloaikojen suhteen sen verran, minkä henkilöstöressurit mahdollistivat. 1.9.2018 alkaen olemme tarjonneet yöhoitoa Koskenkylän päiväkodissa. Vuorohoitoa laajennettiin koskemaan myös juhlapyhä.

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa.	Päiväkotiverkkoselvitys varhaiskasvatuksen riittävän paikkamäärän varmistamiseksi.	Päiväkotiverkkoselvitys.	Hyödynsimme varhaiskasvatusselvitystä investointisuunnitelmassa. Paikkoja lisättiin Liljendalissa (Hembackan päiväkodissa) sekä Tesjoella (Tesjoen päiväkodissa).

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Varhaiskasvatuksen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen yhdessä asukkaiden kanssa.	Teemme käyttäjäkyselyjä sekä saadaksemme palautetta että kuullaksemme käyttäjien mielipiteitä uusien päätösten valmistelun edellä.	Osavuosisikatsaukset. Palautekyselyjen vastaukset julkaistaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.	Varhaiskasvatusselvityksen yhteydessä teimme kyselyn ja sen tuloksia hyödynsimme varhaiskasvatuksen kehittämisessä. Laatukselyn tulokset julkaistiin marraskuussa suunnitelmien mukaisesti. Teetimme myös kyselyn kaksikielisen toiminnan kiinnostavuudesta hyödyntäen Morjens-sovellusta.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Kulttuuritoiminnan järjestäminen päiväkodeissa yhteistyössä kulttuuritoimen ja kolmannen sektorin kanssa.	Suunnitteleimme kulttuuripolun, jonka otamme käyttöön toimintavuonna 2018–2019.	Kulttuuripolkuun suunnitelma.	”Pienen kulttuuripolun” työstäminen ei toteutunut johtuen muun muassa kulttuuritoimen henkilöstömuutoksista.

5. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Laadukas ja helposti saatavilla oleva varhaiskasvatuksemme saa näkyvyyttä.	Teemme yhteistyötä kaupungin viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa saadaksemme lisää näkyvyyttä.	Osavuosisikatsaukset.	Perustimme varhaiskasvatukselle Facebook-sivut ja laajensimme Peda.net-sivuston käyttöä. Päivitimme varhaiskasvatuksen verkkosivuja perusteellisesti hyödyntäen kuntalaisten kyselyn yhteydessä antamaa palautetta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

21141 Varhaiskasvatus

	TALOUSARVIO 2018	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEMA
Toimintatuotot	744 400		744 400	848 634	-104 234
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-7 746 285	-1 632 846	-9 404 330	-8 215 852	-1 188 478
<i>joista sisäiset</i>	-1 514 939	-1 567 514	-3 082 453	-2 025 794	-1 056 659
Toimintakate	-7 001 885	-1 632 846	-8 659 930	-7 367 218	-1 292 713
<i>joista sisäinen</i>	-1 514 939	-1 567 514	-3 082 453	-2 025 794	-1 056 659
Toimintakate ulkoinen	-5 512 146	-65 332	-5 577 478	-5 341 424	-236 054
Poistot ja arvonalentumiset	-540		-540	-6 744	6 204

Tulojen ylitys johtui varhaiskasvatusmaksutuotoista ja kotikuntakorvauksista, joita kertyi budjetoitua enemmän.

Ulkoiset toimintakulut alittivat budjetin, kun taas henkilöstökulut ylittivät sen. Ylitys johtui muun muassa sijaisten palkkaamisesta, kevään palkankorotuksista ja lomapalkkavelan jaksottamisesta. Suurin säästö syntyi lastenhoidon tuista ja kuntalisistä, joita maksettiin arvioitua vähemmän.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Toteutuma 2018
0–6 -vuotiaiden määrä	926	765	834
Päiväkotihoidossa			
Lapset	544	560	520
Euroa/lapsi, netto	6 301 ulk.	6 364 ulk.	6 893 ulk.
Ryhmäperhepäivähoidossa			
Lapset	22	20	24
Euroa/lapsi, netto	7 917 ulk.	9 149 ulk.	8 007 ulk.
Perhepäivähoidossa			
Lapset	17	12	12
Euroa/lapsi, netto	9 085 ulk.	15 188 ulk.	11 230 ulk.
Yhteensä päivähoitossa			
Tukea tarvitsevat lapset	207	145	198
Vuorohoidossa olevat lapset	27	15	11
Kotihoidon tuet			
Lakisäteinen, lapsia	140	185	165
Kuntalisä, perheitä	137	185	117
Yksityisen hoidon tuet			
Lakisäteinen, lapsia	18	23	18
Kuntalisä, lapsia	17	23	16
Avoin varhaiskasvatus			
Treffis/perheitä/vuosi	179	170	151
Lapsia leikkikerhoissa	27	20	8

Koulutus

Vastuuhenkilöt: koulutuspäällikkö ja rehtorit/koulunjohtajat

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2018

1.8.2018 alkaen perusopetuksen uusi opetussuunnitelma kattaa vuosiluokat 1–8. Lovisanejdens högstadiumin ja Koskenkylän koulujen suunnitelmat valmistuivat ja koulujen rakentaminen alkoi. Koulukuraattorit ja koulupsykologit siirtyivät perusturvakeskukselta sivistyskeskukselle 1.1.2018 alkaen.

Harjunteen koulun sisäilmaongelmien takia osa opetuksesta siirrettiin väistötiloihin keväällä 2018. Syyslukukautena 2018 Harjunteen koulun ja Loviisan lukion toiminta oli hajautettuna yhdessätoista eri toimitilassa.

Riskiarvio

- Jatkokoulutuksen kustannukset nousevat, kun Osaava/Kunnig-hanke päättyi 31.5.2017.
 - *Sipoo, Porvoo, Askola, Lapinjärvi ja Loviisa tekivät omakustanteisen koulutussopimuksen opettajien virkaehtosopimuksen mukaisista koulutuksista. Sopimus päättyi 30.6.2019. Sopimuksen myötä kunnat ovat voineet ylläpitää monipuolista koulutustarjontaa.*
- Jos hankerahoitus lopetetaan esimerkiksi tasavertaisuushankkeelta, emme kykene ylläpitämään samaa toimintaa omin varoin.
 - *Loviisan kaupunki haki ja sai lisärahoitusta koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen.*
- Aivan liian pienet opetusryhmät aiheuttavat haasteita opetusjärjestelyissä esimerkiksi esikouluopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta.
 - *Pienten opetusryhmien perusteella esiopetus on yhdistetty alkuopetuksen viidessä koulussa. Neljässä koulussa iltapäivätoimintaa ei järjestetä pienen osallistujamäärän takia.*
- Lisääntyvät oppilasmäärät erityisesti keskustan kouluissa voivat aiheuttaa suuria opetusryhmiä sekä puutetta opetustiloista.
 - *Ryhmäkoot ovat keskimääräistä suuremmat keskustan kouluissa.*

Operatiivisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

1. Luomme yritysystävällisen imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Koulutuksen ja yrittäjien välisen vuoropuhelun kehittäminen.	Kehitämme työtapoja ja menetelmiä, jotka mahdollistavat yrittäjien osallistumisen toimintaamme mm. yrittäjyyskasvatuksen, Nuoren Yrittäjyyden sekä tet-jaksojen kautta.	Mahdollistamme laajemman yhteistyön eri muodoissa yrittäjien kanssa.	Yläkoulujen Nuori Yrittäjyystoiminta, tet-jaksot sekä perusopetuksen yrittäjyyskasvatus toteutui suunnitelmien mukaisesti. Let's Go-messut järjestettiin tammikuussa yhdessä Posintran ja yrittäjien kanssa. Tapaamiset yrittäjien kanssa ovat toteutuneet Ohjaamon kautta.

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide t	Arviointi	Toteutuma
Pyrkimys lisätä lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrää toiminnassamme.	Jotta voimme houkutellessa useampia uusia asukkaita, tarjoamme monipuolisen kouluverkon, turvallisen ympäristön, laadukkaan opetuksen sekä korkeatasoisen ja tehokkaan koulutuksen opetushenkilöstölle.	Seuraamme lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrän kehitystä toiminnassamme.	Panostimme markkinointiin eri tilaisuuksissa sekä tehostimme opettaja-rekrytointia ja näkyvyyttä. Koulutus sai hyviä pisteitä kuntien kouluvertailuissa. Oppilasmäärät isommissa kouluissa lisääntyivät. Olimme aktiivisia turvallisemman koulutien kehittämistyössä.

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Koulutuksen kehittäminen vuorovaikutuksessa oppilaiden ja huoltajien kanssa.	Osallistamme koulua aktiiviseen yhteistyöhön ympäröivän yhteisön kanssa. Pyydämme asukkaiden näkemyksiä ja palautetta toiminnastamme keskuksen arviointisuunnitelman pohjalta. Kehitämme oppilaskuntatoimintaa ja hyödynnämme sosiaalista mediaa.	Arvioimme toiminnan niitä osia, jotka mainitaan arviointisuunnitelmassa.	Koulut aktivoituivat sosiaalisessa mediassa. Oppilaskuntaa ja huoltajia kuunneltiin muun muassa moniammatillisten tarkistusten yhteydessä. Saimme positiivista palautetta aamu- ja iltapäivätoiminnan kyselyn kautta. Laadimme Lovisanejdens högstadiumin nimiehdotuksen yhteistyössä oppilaskunnan ja huoltajien kanssa. Lähes kaikilla kouluilla on toimiva vanhempainyhdistys.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Toimintamme järjestäminen niiltä osin kuin mahdollista yhteistyössä yhdistysten ja asukkaiden kanssa.	Suunnittelemme ja toteutamme toimintaa monialaisesti eri verkostoissa siten, että se tukee asukkaiden hyvinvointia mm. <ul style="list-style-type: none"> – kulttuuripolun – aamu- ja iltapäivätoiminnan – kerhotoiminnan – eri hankkeiden ja aktiviteettien avulla. 	Mahdollistamme kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa laajennetun yhteistyön eri muodoissa.	Kulttuuripolku sai vahvan jalansijan opetustyössä. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta, kerhotoiminnasta sekä Liikkuva koulu -hankkeesta tuli jokapäiväistä asukkaita tukevaa toimintaa.

5. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Koulutuksen näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen.	Rekrytoimme ammattitaitoisia ja osaavaa henkilökuntaa. Teemme yhteistyötä kaupungin viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Tuomme aktiivisesti esiin vahvuksiamme ja	Olemme aktiivinen toimija, jolla on positiivista näkyvyyttä mediassa ja sosiaalisessa mediassa.	Koulutus sai suuren huomion mediassa. Koulujen tuotokset näkyvät Facebook-, YouTube- ja Instagram-sivuilla. Kouluhankkeilla on omat Facebook sivut. Toteutimme Kouluviitta- ja koulujen nimikyltti- ja projektit.

	hankkeitamme.		Tehostimme ja toteutimme rekrytointia. ”Kirkkota tähtiin” -hanke käynnistyi. Hankimme markkinointituotteita ja osallistuimme tapahtumiin, kuten Loviisan Wanhat Talot.
--	---------------	--	--

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

21142 Koulutus

	TALOUSARVIO 2018	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2018	MUUTOS
Toimintatuotot	1 164 949		1 164 949	1 320 574	-155 625
<i>joista sisäiset</i>				2 154	-2 154
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-16 019 807	-2 419 226	-18 439 033	-18 350 588	-88 445
<i>joista sisäiset</i>	-3 281 557	-2 097 717	-5 379 274	-5 359 449	-19 824
Toimintakate	-14 854 858	-2 419 226	-17 274 084	-17 030 014	-244 070
<i>joista sisäinen</i>	-3 281 557	-2 097 717	-5 379 274	-5 357 295	-21 979
Toimintakate ulkoinen	-11 573 301	-321 509	-11894 810	-11 672 719	-222 091

Poistot ja arvonalentumiset

Ulkoisten tuottojen suurin ylitys oli avustuksissa, joita maksettiin noin 138 000 euroa enemmän kuin budjetoitiin.

Ulkoiset toimintakulut alittivat budjetin, kun taas henkilöstökulut ylittivät sen. Ylitykset johtuivat sairauspoissaolojen kasvusta, kevään palkankorotuksista, tuntiresurssin lisäämisestä, koulunkäynninohjaajien lisääntyneestä tarpeesta ja hankkeista.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Toteutuma 2018
Määrä			
Kouluja	15	15	15
Esikoulu/integroitu/oppilaita		5/16	5/18
Esikouluryhmät/oppilaita	11/152	11/155	12/148
Perusopetuksen ryhmiä / oppilaita	105/1454	105/1 455	107/1433
Erityisen tuen piiriin siirretyt, %	9,2	8,9 %	12,4 %
Perusopetuksen oppilasta / koulunkäynninohjaajaa			
Talous			

Esikoulukustannukset / oppilas, netto, euroa	5 194 ulk.	5 235 ulk.	4 839 ulk.
Esikoulun kuljetuskustannukset / oppilas, netto, euroa	718	800	763
Perusopetuksen kustannukset / oppilas, netto, euroa	7 343,88 ulk.	7 297 ulk.	7 482 ulk.
Perusopetuksen kuljetuskustannukset / oppilas, netto, euroa	867	935	978

Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus

Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja ja rehtorit

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2018

Loviisan lukio siirtyi väistötiloihin sisäilmaongelman takia elokuussa 2018. Ylioppilaskirjoitukset siirrettiin Harjurinteen koulun uuden puolen liikuntasaliin. Osa Loviisan lukion ja Lovisa Gymnasiumin liikunnan opetuksesta siirrettiin Agricolahalliin (esimerkiksi vanhojen tanssit). Väistötiloista johtuvat ratkaisut ovat lisänneet opettajien palkkakustannuksia siirtymien osalta, sekä opiskelijoiden kuljetuskustannuksia Agricolahalliin.

Loviisan lukion biologian ja maantieteen lehtorin virka lakkautettiin lokakuussa 2018.

Riskiarvio

- Valtionosuuksien osuus on pieni (muutos laskelmakaaviossa).
 - *Valtionosuus pienentyi 15,2 prosentilla valtion säästötoimien vuoksi. Tämän myötä kaupungin rahoitusosuus kasvoi vastaavalla summalla.*
- Lukiokoulutukseen hakeutuvien määrä mahdollisesti vähenee, mikä johtaa tämän koulumuodon vetovoiman heikentymiseen.
 - *Lovisa Gymnasiumin ja Loviisan lukion yhteen laskettu opiskelijamäärä pysyi lähes samana.*
- Opettajien rekrytointi on haastavampi pienissä lukioissa.
 - *Kumpaankin lukioon saatiin muodollisesti kelpoisia viranhaltijoita.*

Operatiivisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

1. Luomme yritysystävällisen imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Yhteistyön laajentaminen yrittäjien kanssa opetussuunnitelman mukaisesti.	Yrittäjyys ja yrittäjät saavat enemmän näkyvyyttä lukioiden arjessa.	Osavuosisikatsaukset.	Yhteistyö Ohjaamon kanssa lisäsi yhteistyötä lukioiden ja yrittäjien välillä.

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Lukiokoulutuksen näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen tarjoamalla tasokkaita palveluja lähellä kuntalaista.	Yhteistyötä kansalaisopiston ja alueen muiden lukioiden kanssa laajennetaan.	Osavuosisikatsaukset.	Yhteistyö lukioverkostoissa jatkuu.

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Yhteistyön laajentaminen muiden toimijoiden ja eri ikäryhmien kanssa.	Lukiot tekevät enemmän yhteistyötä yhteiskunnan eri ikäryhmien kanssa.	Osavuosisikatsaukset.	Lukuvuoden aikana toteutettiin yhteistyötä muun muassa senioreiden kanssa.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Avoimen vuorovaikutuksen säilyttäminen kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa.	Lukiot tekevät enemmän yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.	Osavuositarkastukset.	Treenikerho yhteistyössä yläkoulujen ja seurojen kanssa käynnistyi syyslukukaudella 2018.

5. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Lukioiden verkkosivujen vetovoiman lisääminen ja lukioiden näkyvyys sosiaalisessa mediassa.	Lukiot lisäävät näkyvyyttään ja vetovoimaansa verkossa.	Osavuositarkastukset.	Molemmat lukiot päivittivät aktiivisesti kotisivujansa ja sosiaalisen median sivujaan (Facebook, Instagram).

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

21144 Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus

	TALOUSARVIO 2018	TA-MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA
Toimintatuotot	67 000		67 000	98 608	-31 608
<i>joista sisäiset</i>				757	-757
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-1 597 227	-616 074	-2 213 301	-2 295 926	82 624
<i>joista sisäiset</i>	-248 510	-607 350	-855 860	-993 339	137 479
Toimintakate	-1 515 227	-616 074	-2 146 301	-2 197 316	51 016
<i>joista sisäinen</i>	-248 510	-607 350	-855 860	-992 581	-136 721
Toimintakate ulkoinen	-1 281 717	-8 724	-1 290 441	-1 204 735	-85 706
Poistot ja arvonalentumiset	-2 000		-2 000		-2 000

Ulkoisten tuottojen suurin ylitys oli avustuksissa, joita maksettiin noin 13 000 euroa enemmän kuin budjetoitiin.

Lukioiden yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Toteutuma 2018
Opiskelijamäärä	186,5	192	190,5
Opetustunnit	418*)	374	418*)
Netto, euro / opiskelija	6 346 ulk.	6 404 ulk.	6 085 ulk.

*)tuntikehyys

Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja ja rehtori

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2018

Harjunteen koulun sisäilmaongelmien vuoksi Valkon kansalaisopiston hallinnollinen henkilökunta siirrettiin Mi-talolle syksyllä 2018. Harjunteen koululle suunniteltu opetus jouduttiin siirtämään väistötiloihin. Väistötiloihin siirtymisestä, uusien tilojen etsimisestä ja joistakin muutostöistä aiheutui lisäkustannuksia.

Opistojen yhdistymisselvitys on meneillään. Avoimen tilanteen vuoksi työ sopimukset tehtiin vain puoleksi vuodeksi kerrallaan, eikä tehtäviä julistettu auki.

Riskiarvio

- Henkilöstöohjelmaan ja tiloihin liittyvien muutosten ennakointi.
 - o *Yhdistymisen pitkittyminen lisää epävarmuutta, eikä opistolla ole selvää kehityssuuntaa.*
 - o *Osa vuoden 2018 väistötiloista menee pois käytöstä syksyllä 2019. Opetusta joudutaan suunnittelemaan, vaikkei opetuspaikoista ole varmuutta.*
 - o *Kielitutkinnoille ei ole järjestämisaikkaa syksystä 2019, mikä asettaa toiminnan jatkumisen kyseenalaiseksi.*

Operatiivisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

1. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Käyttäjryhmien saavuttaminen.	Toimintakuvaukseen sisältyvä kurssisuunnitteluprosessi / CAF.	CAF	Lapsia ja nuoria houkuteltiin heille suunnatuilla kursseilla, minkä lisäksi erityisesti taiteen perusopetus (TPO) oli lasten ja nuorten suosiossa. Lasten ja nuorten määrässä ei ollut vielä havaittavissa merkittävää nousua.

2. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Ajanmukaisen, arkeen elämyksiä antavan opetuksen tarjoaminen.	Toimintakuvaukseen sisältyvä opetus-/oppimis-/arviointiprosessi /CAF.	CAF	Vuorovaikutus asiakkaiden kanssa tapahtui erityisesti yhdyshenkilöitten kautta. Opetuksen suunnittelussa syntyi uusia kursseja, ja lukuvuoden 2018- 2019 kurssitarjonnassa olikin joitain uusia kursseja.

3. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Lähiopetuksen tarjoaminen kaikille elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti.	Alueellisten opistojen malli: Toimintakuvaukseen sisältyvä opetus-/oppimis-/arviointiprosessi / CAF.	CAF	Opetusta tarjottiin opistojen kaikilla toiminta-alueilla. Kylien ja sopimuskuntien ääni tuli kuuluville yhteyshenkilöiden kautta.

4. *Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.*

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteutuma
Toimintamme näkyvyys ja kysynnän ohjaama tarjonta.	Toimintakuvaukseen sisältyvä kurssisuunnittelu- ja markkinointiprosessi / CAF.	CAF	Opistojen kurssitarjonta suunniteltiin asiakkailta tulevan palautteen perusteella tasapuolisuutta unohtamatta. Yhdyshenkilöillä oli merkittävä rooli. Opistojen kotisivuja kehitetään.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

21145 Vapaa sivistystyö

	TALOUSARVIO 2018	TA-MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA
Toimintatuotot	220 600		220 600	237 408	-16 808
<i>joista sisäiset</i>	3 500		3 500	11 879	-8 379
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-988 487	-95 459	-1 083 946	-1 103 758	19 812
<i>joista sisäiset</i>	-53 929	-89 790	-143 719	-180 697	36 978
Toimintakate	-767 887	-95 459	-863 346	-866 351	3 004
<i>joista sisäinen</i>	-50 429	-89 790	-140 219	-168 818	28 599
Toimintakate ulkoinen	-717 458	- 5 669	-723 127	-697 532	-25 595

Poistot ja arvonalentumiset

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Toteutuma 2018
Opiskelijoita	1 280 (Mi) 1 706 (Vako) = 2 986	1 450 (Mi) + 1 850 (Vako) = 3 300	1 267 (Mi) 1 693 (Vako) = 2 960
Opetustunteja	4 929 (Mi) 6 952 (Vako) = 11 881	5 500 (Mi) + 7 000 (Vako) = 12 500	4 683 (Mi) 6 901 (Vako) =11 584
Nettokustannukset, euro / opiskelija	233 ulk.	217 ulk.	236 ulk.
Nettokustannukset, euro / opetustunti	58 ulk.	57 ulk.	60 ulk.